

TÜRKİYE'DE ENDÜSTRİYEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARINI TEŞVİK UYGULAMALARI

• Özel Ağaçlandırma Nedir?

Ülkemizin orman sahasını ve ağaç servetini çoğaltmak, toprak, su ve bitki arasındaki bozulan dengeyi kurmak, geliştirmek ve çevre değerlerini geliştirmek amacıyla, gerçek ve tüzel kişilerin asli veya tali orman ürünü veren bitki türleriyle yaptıkları ağaçlandırmalara **ÖZEL AĞAÇLANDIRMA** denir.

• Nerelerde Yapılabilir?

Özel Ağaçlandırmalar, orman sınırları içindeki açıklıklarda, bozuk vasıflı ormanlık alanlarda ve verimli orman alanları ile çevrili olan **100 dekardan büyük boşluk veya bozuk orman alanlarında, Hazine arazilerinde, Gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyet ve tasarrufundaki alanlarda** yapılabilmektedir

Hukuki Dayanak

Özel ağaçlandırmanın hukuki dayanağını;

- ✓ **6831 sayılı Orman Kanununun 57 ve 63 üncü maddeleri,**
- ✓ **Ağaçlandırma Yönetmeliği,**
- ✓ **Milli Emlak Genel Müdürlüğü 300 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliği, oluşturmaktadır.**

DEVLET ORMANLARINDA YAPILACAK ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARI

Devlet ormanı sayılan yerlerde arazi tahsis edilerek özel ağaçlandırma yapmak mümkündür.

Söz konusu sahanın orman işletme şefliğinin amenajman planında “**AĞAÇLANDIRILMASI LÜZUMLU SAHA**” olarak ayrılmış olması gerekmektedir.

Kadastro çalışması yapılmamış olan ormanlık yerlerde de **özel ağaçlandırma** yapmak mümkündür. Ancak, sahanın mülkiyetinde herhangi bir problem olmaması ve orman teşkilatından başka hiçbir kişi veya kurumun söz konusu sahaya ilgili tasarruf hakkının bulunmaması gerekmektedir.

Genel Kurallar

Bir defada en fazla **3000 dekar** büyüklüğündeki sahada özel ağaçlandırma yapılabilir.

Odun hammaddesi işleyerek faaliyetini sürdüren kuruluşların kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapacakları özel ağaçlandırmalarda saha büyüklüğü sınırı yoktur.

Özel ağaçlandırma yapmak üzere tahsisi istenilen sahanın en az **30 dekar** büyüklüğünde olması gerekir.

Verimli ormanlar, verimli ormanların arasında bulunan ve herhangi bir sebeple meydana gelen açıklık, ağaçsız orman toprağı veya bozuk orman haline dönüşmüş **100 dekardan daha küçük** alanlar kesinlikle özel ağaçlandırmaya konu edilmez.

Başvuru Süreci

- **Saha**, özel ağaçlandırmayı yapmak isteyen kişi veya kurum tarafından bulunur. Ancak saha bulmada, orman idaresince yardımcı olunur.
- **Başvuru sahibi**; hangi orman işletme şefliği sınırları içinde ağaçlandırma yapmak istiyorsa, o işletme şefliği ile irtibat kurarak çalışma yapacağı sahayı daha kolay tespit edebilir.
- En yakın orman idaresine bir dilekçe ile başvurulur. Talep edilen sahaya ait kroki dilekçeye eklenir.
- Yönetmelik gereği oluşturulan heyet haftada bir gün toplanarak tüm müracaatları en geç 45 gün içinde sonuçlandırır.

İnceleme ve Onay

- Sahayı inceleyecek heyet Orman Bölge Müdürlüğünün Kadastro ve Mülkiyet Şube Müdürü başkanlığında Orman İşletme Müdürü ve Etüt Proje Başmühendisinden oluşur. Etüt Proje Başmühendisinin bulunmadığı yerlerde, heyete AGM Başmühendisi katılır.
- Arazi etüt tarihi, başvuru sahibine önceden bildirilir. Özel ağaçlandırmaya uygun olmayan sahalarda heyet tarafından bir tutanak düzenlenir. Bu tutanak, heyete katılan Başmühendislik tarafından resmi yazıyla başvuru sahibine gönderilir.
- Saha uygun bulunursa heyet tarafından ön etüt raporu düzenlenir. Orman Bölge Müdürlüğünün uygun görüşleriyle, onaylanmak üzere Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

- **Ön Etüt Raporunu** onaylanırsa, söz konusu sahanın başvuru sahibine Bakanlıkça tahsis edilmesi amacıyla onaylı raporun bir nüshasını Orman Genel Müdürlüğüne gönderir.
- Bu safhada başvuru sahibinin yapacağı hiçbir işlem yoktur. Orman Bakanlığı tarafından sahanın kendisine tahsis edilmesini bekler.
- Bakanlıkça uygun görülen sahalar, 6831 sayılı Orman Kanununun 57 inci maddesi uyarınca başvuru sahibine bedelsiz olarak tahsis edilir.
- Özel ağaçlandırma amacıyla sahaya dikilecek türlerin idare süresi kadardır. Uzun idare süresi olan türlerle yapılacak ağaçlandırmalarda saha 49 yıllık süre için tahsis edilmekte, usulüne uygun çalışıldığında süre **bir kez daha 49 yıla kadar uzatılmaktadır**. İdare süresi 49 yıldan az olan ağaç türleri için ağacın idare süresi kadar tahsis yapılır.

- Tahsis süresi özel ağaçlandırma amacıyla sahaya dikilecek türlerin idare süresi kadardır. Uzun idare süresi olan türlerle yapılacak ağaçlandırmalarda saha 49 yıllık süre için tahsis edilmekte, usulüne uygun çalışıldığında süre bir kez daha 49 yıla kadar uzatılmaktadır. İdare süresi 49 yıldan az olan ağaç türleri için ağacın idare süresi kadar tahsis yapılır.
- Başvuru sahibi; izinin verildiği tarihten itibaren **3 ay içerisinde, serbest çalışan orman mühendisine “UYGULAMA PROJESİ”** yaptırır. **7 nüsha** olarak hazırlanan proje, ilgili Başmühendisliğe teslim edilir. Köy tüzel kişiliklerinin yapacağı özel ağaçlandırmalarda, uygulama projesi orman idaresince yapılır veya yaptırılır.
- **3 aylık süre aşılsa** başvuru sahibi bir yazı ile ikaz edilir, **1 aylık ek süre verilir.** Bu süre içinde de projenin teslim edilmemesi durumunda, herhangi bir bildirim gerek kalmadan sahanın tahsis izni iptal edilir.

Diğer Bilinmesi Gerekenler

- **50 dekardan büyük** sahalarda için uygulama projesi düzenlenmekte olup, 50 dekardan küçük sahalarda uygulamalar **ön etüt raporuna** göre yapılmaktadır.
- 1000 dekar ve daha küçük sahalarda için düzenlenen uygulama projeleri Bakanlık Bölge Müdürlüğü tarafından, 1000 dekardan büyükleri ise Genel Müdürlük (AGM) tarafından onaylanır.
- Onaylı projenin Orman İşletme Müdürlüğüne ulaşmasından sonra saha ilgiliye teslim edilir
- Sahada değerlendirilebilir emval varsa Orman İşletme Müdürlüğüne en geç 60 gün içinde boşaltılıp, saha ilgiliye teslim edilir.

Ormanlık Alanlarda;

- ✓ **Turizm alanları,**
- ✓ **Birinci derece doğal sit alanları,**
- ✓ **2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında ilan edilen yerler,**
- ✓ **Deniz kıyı kenar çizgisinden itibaren 2000 m., tabii göl kıyı kenar çizgisinden itibaren 500 m. mesafe içinde bulunan yerler,**

Ağaçlandırma çalışmalarının dışında tutulur.

Teşvik Kredisi

Teşvik kredisi

- Başvuru sahibinin talebi halinde Ağaçlandırma ve Ağaçlandırma Fonu Yönetmelikleri çerçevesinde teşvik kredisi verilmektedir. Krediler Ağaçlandırma Fonundan karşılanmaktadır.

Teşvik kredisi

- Onaylı projesindeki kadar olmak üzere; dikenli tel, ihata kazığı, arazi hazırlığı, fidan bedelleri, fidan dikimi ve 3 yıllık bakım için teşvik kredisi verilmektedir. Ancak tali orman ürünü veren türlerle yapılacak özel ağaçlandırmalarda bazı işlere kredi verilmez.

Teşvik kredisi

- Örneğin **Gebere 'nin (Kapari)** Arazi hazırlığı, fidan bedeli ve dikim giderleri için projede belirtilen tutar kadar kredi verilmektedir. Ancak Gebere'nin hayvan vb. gibi zararlılardan etkilenmeyeceği göz önüne alınarak, ihata için kredi verilmemektedir.

Kredi Hakkında Bilinmesi Gerekenler

Köy tüzel kişiliklerinin yapacağı özel ağaçlandırmalar için verilen krediler “FAİZSİZ” dir. Gerçek ve diğer tüzel kişiler için yapılan uygulama ise şöyledir: İdare süresi 30 yılı aşan asli orman ürünü veren ağaç türleri ile yapılacak özel ağaçlandırmalara verilen krediler faizsizdir.

Hızlı gelişen yerli ve yabancı tür orman ağaçları ile tali orman ürünü veren Ceviz, Kestane, Antepfıstığı, Zeytin, Mahlep ve Harnup türleriyle yapılacak ağaçlandırmalar için verilecek krediye faiz uygulanmaktadır. Faizi, T.C. Ziraat Bankasının Bitkisel Üretim için verdiği kredilere o yıl uyguladığı faiz oranının üçte biri kadardır.

Hızlı gelişen yerli ve yabancı tür orman ağaçları ile tali orman ürünü veren türler için verilen kredi, üretiminin yapıldığı yılın veya en geç on beşinci yılın Ekim ayında faizi ile birlikte bir defada geri alınır

İdare süresi 30 yılı aşan asli orman ürünü veren ağaç türleri ile yapılacak ağaçlandırmalar için verilen kredi, otuzuncu yılın Ekim ayında bir defada geri alınır. faizi ile birlikte bir defada geri alınır.

HAZİNE ARAZİLERİNDE YAPILACAK ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARI

Hazine'ye ait olduğu tescil edilmiş olan yerlerde, saha tahsisi yaptırarak özel ağaçlandırma yapmak mümkündür.

İmar planları içinde ağaçlandırılacak alan olarak ayrılan sahalarda herhangi bir alt sınır yoktur. Kredili olarak çalışma düşünülürse sahanın en az **10** dekar olması gerekir.

İmar planları dışındaki sahalara için ise **20** dekardan az olmamak üzere irtifak hakkı verilir.

Hazine arazilerinde yapılacak özel ağaçlandırmalarda üst sınır **3000** dekadır.

Eğer saha parçalı ise İmar planları dışında parça büyüklüğü en az 5 dekar olmalıdır. İmar planları içindeki sahalarda ise kredi talep edilirse parça büyüklüğü en az 5 dekar olmalıdır.

Saha, özel ağaçlandırma yapmak isteyen kişi veya kuruluş tarafından bulunur. Bulunan sahanın krokisi o yerin Mal Müdürlüğünden veya İlçe Milli Emlak Müdürlüğünden temin edilir. Talep edilen saha, kroki üzerinde ölçekli olarak işaretlenmeli, parsel numarası ve komşu parsel numaraları da belirtilmelidir.

Sahanın krokisi eklenerek, o yerin Kaymakamlığına veya Valiliğine bir dilekçe ile başvuru yapılır.

Başvurudan sonraki işlemler

- Dilekçe verilen makamın idaremizden talebi üzerine, Etüt Proje Başmühendisi veya Mühendisi (Etüt Proje Başmühendisliğinin bulunmadığı yerlerde AGM. Başmühendisi), başvuru sahibine önceden bildirdiği tarih de sahayı inceler. Saha özel ağaçlandırmaya uygunsa **Ön Etüt Raporu** düzenler.
- Ön etüt raporu, Bakanlık Bölge Müdürlüğünce onaylandıktan sonra ilgili Kaymakamlık veya Valiliğe gönderilir.
- Kaymakamlık veya Valilik, **ÖN İZİN** verilmesi için raporu **Milli Emlak Genel Müdürlüğüne** gönderir.

Başvurudan sonraki işlemler

- Ön izin verilirse başvuru sahibi, **3 ay süre içerisinde uygulama projesini 7 takım halinde** serbest çalışan Orman Mühendisine yaptırıp, ilgili Başmühendisliğe teslim eder.
- **50 dekardan küçük sahalarda** yapılacak özel ağaçlandırmalar için proje yaptırmaya gerek yoktur. Böyle sahalardaki uygulamalar, ön etüt raporuna göre yapılmaktadır.
- Proje sahası **1000 dekar ve daha küçük ise** uygulama projesi Bakanlık Bölge Müdürlüğünce, büyükse Genel Müdürlükçe (AGM'ce) onaylanır.

- Onaylı proje başvurunun yapıldığı Kaymakamlık veya Valilik tarafından **KESİN İZİN** verilmesi için tekrar Milli Emlak Genel Müdürlüğüne gönderilir.
- Kesin izin verilince başvuru sahibi, o yerin **Mal Müdürlüğü** veya **Milli Emlak Müdürlüğüne** taahhütname verir. Kira sözleşmesi yapılır. Saha, başvuru sahibine teslim edilir.

- **Özel ağaçlandırmayı yapacak kişi veya kuruluşun kredi talebi varsa; projesindeki miktar kadar ağaçlandırma fonundan kredi tahsis edilmesi için Genel Müdürlüğe (AGM'ye) bir takım projeyle birlikte bu talep arz edilir. Bu işlemi Bakanlık Bölge Müdürlüğü yapar.**
- **Kredi talebi olmasa dahi, bütün projelerin bir nüshası bilgi için AGM'ye gönderilir.**
- **Kredinin tahsis işlemleri tamamlandıktan sonra ilk iş bölümüne ait kredinin birinci dilim avansı alınarak uygulamalara geçilir.**

Kira bedeli kimler için?

- Köy tüzel kişilikleri ile Belediyelerden kira alınmaz. Gerçek ve diğer tüzel kişilerden ise toprağın verimliliğine ve dikilen ağaç türüne göre, her yıl **dekar başına** belirlenen miktar kadar kira alınır.
- Kira bedelleri çok az olup, sembolik mahiyettedir. Örneğin 1998 yılında; Kavak, Kestane, Okaliptüs, Ceviz, Kızılağaç ve Fıstıkçamı türleri ile yapılacak ağaçlandırmalarda 5 yıl süre ile dekar başına yılda alınacak kira bedeli 500.000 TL. dir.
- Altıncı yıldan itibaren proje sonuna kadar ise dekar başına her yıl **1.000.000 TL.** kira alınacaktır. Diğer türlerle yapılacak ağaçlandırmalarda alınacak kira bedelleri ise bu miktarlardan daha azdır.

Teşvik Kredisi

Teşvik Kredisi

- Tasdikli projesindeki kadar olmak üzere; arazi hazırlığı, dikenli tel, ihata kazığı, fidan bedelleri, dikim giderleri ve 3 yıllık bakım tutarı kadar kredi verilir.

Teşvik Kredisi

- Tali orman ürünü veren türlerle yapılacak özel ağaçlandırmalar için olan teknik hususlar, kredi imkanları, faiz oranları ve geri ödeme şartları Hazine arazilerinde yapılacak çalışmalar için de aynen geçerlidir.

Teşvik Kredisi

- Farklı nokta ise Kestane, Mahlep, Harnup, Antepfıstığı ve Zeytin türleri için ormanlık sahalarda uygulanan saha büyüklüğü sınırları, Hazine arazilerinde uygulanmamasıdır

Bitki türleri için bir sınırlama var mı?

- Hazine arazileri üzerinde asli orman ağacı türlerinin dışındaki türlerle kredili olarak özel ağaçlandırma yapılmak istendiğinde, sahanın en az % 50'sinde asli orman ağacı türleri ile ağaçlandırma yapmayı planlamak şarttır.
- Köy tüzel kişiliklerinin yapacağı çalışmalarda bu kural uygulanmamaktadır.

Arazi sınıfı bakımından sınırlama var mı?

- **Özel ağaçlandırma izni genelde (V) ve daha yukarı sınıftaki hazine arazilerinde verilir.**
Ancak (I), (II), (III) ve (IV) sınıf hazine arazilerinde; kavak, kızılbaş, okaliptüs ve benzeri hızlı gelişen orman ağacı türleri ile ceviz, kestane, antepfıstığı, harnup ve zeytin türleri kullanılarak yapılacak özel ağaçlandırmalara izin verilir.

Özel Ağaçlandırma İzni Verilmeyen Hazine Arazileri

- ✓ Teknik açıdan uygun olmayan yerler (toprak türü, toprak derinliği, taşlılık, eğim, rakım, çevre kirliliği vb. gibi nedenler)
- ✓ Yolu olmayan yerler
- ✓ Mülkiyet ihtilafı olan yerler
- ✓ Doğal ve tarihi sit alanları içinde kalan yerler
- ✓ İlan edilen turizm alan ve bölgelerinde olan yerler
- ✓ Deniz ve göl kıyı kenar çizgisi içerisinde ve bu çizgiden kara yönüne uzanan 100 m.lik mesafe içinde kalan yerler
- ✓ İmar planı içinde olup da, ağaçlandırılacak alan olarak gözükmeyen yerler
- ✓ Güvenlik açısından sakıncalı olan yerler

SAHİPLİ ARAZİLERDE YAPILACAK ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARI

- Saha büyüklüğü en az **10 dekar**, en fazla **3000 dekar** olmalıdır. Saha parçalı ise en küçük parçası 5 dekardan az olmamalıdır.

- **Arazi üzerindeki zilyetliğin 3402 Sayılı Kadastro Kanununun 14'ncü maddesinde yazılı belgelerden biri ile belgelendirilmesi gerekir. Ayrıca zilyetlik belgesinin talep konusu araziye ve talep sahibine ait olduğu mahkeme kararıyla tespit ettirilmelidir. Talep sahibi, bu tespitleri yaptırdıktan sonra özel ağaçlandırma için müracaat edebilir.**
- **Özel ağaçlandırma yapılacak olan arazinin sahibi, noterden tasdikli çap ve tapuyu ekleyerek bir dilekçeyle en yakın orman idaresine başvurabilir.**

Başkasına ait bir araziyi kiralamak suretiyle özel ağaçlandırma yapılabilir mi?

- **Kiralama ile ağaçlandırma yapmak mümkündür fakat kira sözleşmesinin noterde düzenlenmiş olması ve arazinin özel ağaçlandırma amacıyla kiraya verilmiş olduğunun açıkça belirtilmiş olması gerekmektedir. Kira süresinin de, araziye dikilecek türlerin idare süresi kadar olması zorunludur.**

Başvurudan sonraki işlemler sırası ile şu şekildedir;

- **Saha, Etüt Proje Başmühendisi veya Etüt Proje Mühendisi (Etüt Proje Başmühendisliğinin bulunmadığı yerlerde AGM. Başmühendisi) tarafından müracaat sahibine önceden bildirilen etüt tarihinde incelenir. Şartlar uygunsa ön etüt raporu düzenlenir.**
- **Ön etüt raporu Bakanlık Bölge Müdürlüğünce onaylanır.**
- **Rapor başvuru sahibine gönderilir.**

- **Başvuru sahibi, 3 ay süre içerisinde yedi takım uygulama projesini serbest çalışan orman mühendisi veya orman yüksek mühendisine yaptırıp; ilgili Başmühendisliğe teslim eder. Ancak, **proje sahası 50 dekardan küçükse proje yaptırmaya gerek yoktur.** İşlemler ön etüt raporuna göre devam eder.**

- **1. 1000 dekar ve daha küçük sahalalar için düzenlenen projeler Bakanlık Bölge Müdürlüğünce, 1000 dekardan büyük sahalalar için düzenlenen projeler ise AGM'ce onaylanır.**
- **2. Kredi talep edilmişse kredi tahsis işlemleri yapılır. Genel Müdürlükçe kredinin tahsis edilmesini müteakip avans alınmasından sonra 30 gün içinde uygulamalara başlanır.**

Kredi ile Teşvik

Tasdikli projesindeki kadar olmak üzere; **arazi hazırlığı, dikenli tel, ihata kazığı, fidan bedelleri, dikim giderleri ve 3 yıllık bakım tutarı kredi olarak verilir.** Tali ürünler için belirlenmiş olan teknik hususlar, kredi imkanları, faiz oranları bu arazilerde de aynıdır.

Kestane, Mahlep, Harnup, Antepfıstığı ve Zeytin türleri için ormanlık sahalarda uygulanan saha büyüklüğü sınırları, sahipli arazilerde uygulanmaz.

Bitki türleri bakımından kısıtlamalar;

- **Sahipli yerlerde** asli orman ürünü veren orman ağacı türlerinin dışındaki türlerle kredili olarak özel ağaçlandırma yapılmak istendiğinde, **sahanın en az % 50'sinde** asli orman ürünü veren ağaç türleri ile ağaçlandırma yapılması planlanmalıdır. **Köy Tüzel Kişiliklerinin yapacağı çalışmalarda bu kural uygulanmamaktadır.**

Bitki türleri bakımından kısıtlamalar;

- Asli orman ürünü; her çeşit ağaç, ağaççık ve çalışmalardan elde edilen oduna yönelik emvali ifade eder. Bunlar tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif-yonga odunu, sirik, çubuk, yakacak odun ve benzeri emvallerdir.

Bitki türleri bakımından kısıtlamalar;

- **Tali orman ürünü; asli orman ürünü dışında kalan orman ürününü ifade eder. Bunlar da reçine, sığla yağı, palamut, ihlamur çiçeği, orman ağacı tohumları, kabukları, meyveleri, diğer orman bitkilerine ait yaprak, çiçek, kök, soğan, ur ve her çeşit orman örtüsü durumundaki ürünlerdir.**

ENAT A.Ş

KARACABEY AĞAÇLANDIRMA SAHALARI

SAHANIN ADI	ALANI (Ha)	TESİS TARİHİ	FIDAN TÜRÜ	FIDAN ADEDİ
KIRANLAR	109,0	2005-2006	SAHİL ÇAMI, MANTAR MEŞ, CEVİZ, BADEM	371.800
KEDİKAYA	61,0	2007-2009	SAHİL ÇAMI, KIZIL ÇAM	126.500
DAĞESEMEN	55,0	2008	SAHİL ÇAMI, KIZIL ÇAM	110.000
KIRANLAR BADEM	15,7	2008	NONPERIAL, TEXAS, FAREGNAS VS.	5.150
İMARŞIYA	26,3	2007	MEŞE	DOĞAL OR.
TOPLAM	317,0			613.450

TEMA

İstanbul ve Düzce Orman Fakülteleri ve

İzmit Araştırma Enstitüsü katkılarıyla